

C Centrul de
Fotografie
Contemporană
FC

CAMERA·PLUS

Bienală de fotografie contemporană și imagine dinamică
Iași, 18-30 mai 2016

Galeria „Theodor Pallady”
(Str. Lăpușneanu nr. 7-9)

Deschiderea: 20 mai, ora 18

Expoziția

ARHIVE NOMADE

Artiști: **Dan Acostioaei, Tudor Bratu** (RO/NL),
Alexandra Croitoru, Tatiana Fiodorova (MD)

Curator: **Cristian Nae**

20 – 30 mai, 2016

Galeria „Theodor Pallady”

ARHIVE NOMADE

Artiști: Dan **Acostioaei**, **Tudor Bratu** (RO/NL), **Alexandra Croitoru**, **Tatiana Fiodorova** (MD)

Curator: **Cristian Nae**

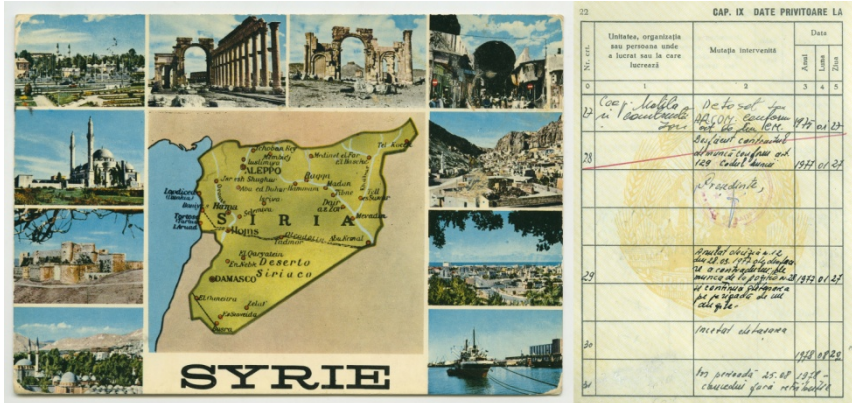
20 - 30 mai 2016

Deschiderea: 20 mai 2016, ora 6 pm

În cadrul Bienalei de fotografie contemporană și imagine dinamică, CAMERA PLUS, organizată de Centrul de Fotografie Contemporană din Iași, expoziția „Arhive nomade” curatoriată de **Cristian Nae**, reunește lucrările a patru artiști contemporani (**Dan Acostioaei**, **Tudor Bratu**, **Alexandra Croitoru**, **Tatiana Fiodorova**) care utilizează mediul fotografic și pe cel video, precum și cartea fotografică în manieră critică, chestionând statutul ontologic, metodologic și formal al practicilor documentare. Expoziția poate fi vizitată în perioada 20-30 mai în intervalul orar 11-17. Pentru mai multe informații despre bienală se poate consulta programul aici: www.c-f-c.ro/cameraplus/

Ca instrument de producere a subiectivității, jurnalul de călătorie a jucat un important rol transformator în perioada modernă. Aflat între document și narațiune literară, între mărturie și construcție imaginară, alături de alte ego-documente precum arhiva fotografică și albumul de familie, acest instrument a contribuit în cultura modernă la ficționalizarea istoriei, producând noi geografii culturale și noi imaginariuri sociale. Utilizând disruptiv potențialul acestor forme discursive și tematizând în subsidiar condiția actuală a cărții de artist și al cărții fotografice ca forme specifice de prezentare non-spectaculară a informației vizuale, expoziția face loc unor modalități polifonice și performative de reconsiderare a noțiunii de arhivă. Caracterul nomadic al arhivei desemnează aici deopotrivă instabilitatea sa internă și deplasările operate în diverse câmpuri de cunoaștere care tind să delimiteze cartografic și să structureze simbolic spațiul social. Selecția curatorială operată, angajată critic față de noțiunea de structură și față de epistemologia modernistă a documentului, reluate în discuțiile din ultimul deceniu privind specificul economic și politic al localității, urmărește să evidențieze trasee relaționale divergente și politici ale memoriei implicite. Lucrările expuse instanțiază puncte oarbe și produc fricțiuni între imagine și text, între narațiune și vizualitate, între memoria personală și cea colectivă și între politic și estetic care testează limite ale vizibilului și dicibilului în cadrele instabile ale discursului actual al globalizării.

Dan Acostioaei, *Mări sub deșerturi*, 5 fotografii de familie, înrămate, 34 x 38 cm; HD video, 10'30"; Obiecte din arhiva personală, 2016

Utilizând o narațiune multistratificată ce suprapune amintiri personale și analiză geopolitică, instalația fotografică și video realizată de **Dan Acostioaei** testează articularea unei cunoașteri afective în raport cu moștenirea socialistă. Ea urmărește construirea unor relații personale și politice ce se întrepătrund pe un fundal cultural și ideologic dens, care combină multiple temporalități. Luând drept punct de plecare documentele, imaginile și urmele materiale lăsate de tatăl său în perioada în care era detașat cu ordin de muncă în Siria și Irak între 1975 și 1980, opera sa explorează în același timp comerțul socialist cu țări din Orientul Mijlociu în perioada regimului Ceaușescu ca o alternativă față de relațiile Est-Vest actuale. Imaginile evocă și contrastează implicit cu migrația forței de muncă spre occident de după 1989 și cu recentul val de refugiați sirieni căutând azil în Europa. Efectele personale traumatice ale delocalizării sunt transformate în imagini familiare prin încadrarea lor într-o estetică turistică și sunt justificate retrospectiv într-un context politic mai larg. Folosind nostalgia reflexivă, artistul explorează de asemenea schimbul de cunoaștere mai puțin vizibil dintre țările periferice care putea avea loc în afara rutelor coloniale tradiționale în timpul războiului rece, precum și contribuția socialismului românesc la decolonizare și la construcția unor modernități plurale. Privitorul este invitat să reconstituie o posibilă narațiune personală și politică din fragmentele avute la îndemână, conținând îndeosebi istorisiri personale, schimburi comunicaționale, hărți și formate fotografice impersonale precum cartea poștală sau instantaneul turistic.

Proiectul lui **Tudor Bratu** *The Dissidents' Travel Guide (Ghidul de călătorie al dizidenților)*, conținând fotografie, eseuri, o publicație de artist și lucrări video, mimează logica ghidului de călătorie prezentând situații din viața cotidiană în manieră impersonală și propunând ca nucleul dizidenței să fie atins doar prin intermediul experienței proximității, adică printr-o abordare documentară conștientă. El funcționează drept o redare fragmentată și fragmentară a naturii

contemporane a formei documentare tradiționale, angajându-se totodată într-un studiu al identității "post-ism" (post-socialism, post-modernism etc.) din perspectiva unei non-etici globale, care este presupusă a governa sferele sociale. De asemenea, proiectul artistic abordează relația dintre politica reprezentării și reprezentarea politicului prin intermediul unei reflecții asupra strategiilor vizuale de înregistrare și relatare. Emoția, frumosul, curiozitatea sau șocul sunt atent eludate de aceste imagini.

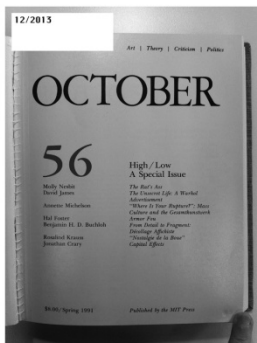
Tudor Bratu, *The Dissidents' Travel Guide*, Publicație de artist, 180 pagini, Duo Ton și Integral Color, 2011-2014

Publicația de artist *The Dissidents' Travel Guide* include fotografie, eseuri, traduceri ale documentarelor video, precum și seriile *Commissioned Drawings* (*Desene comandate*). Materialul a fost colecționat, găsit, produs sau comandat, în timpul diverselor sale călătorii, cel mai notabil în România (2010-2012) și China (2011).

Proiectul video *Văcărești* urmărește să evidențieze pete oarbe în procesul de planificare urbană din București, precum și rămășițele sale post-socialiste. Lacul Văcărești este un lac artificial localizat în mijlocul unei rezidențiale din București, construit de Nicolae Ceaușescu dar niciodată finalizat, și care în decursul anilor a devenit o mlaștină. La momentul filmării, era locuit de 39 de oameni care, datorită absenței unui sistem de securitate socială adecvat, s-au refugiat în adăposturi improvizate. Lucrarea video îl urmărește pe unul dintre locuitorii permanenți ai lacului oferindu-i artistului un tur ghidat, în timp ce ne dezvăluie informații privind povestea sa personală.

Lucrarea video *Straja*, parte a aceluiași proiect, urmărește o metodologie artistică similară. *Straja* (literalmente *păzitorul*), a fost un sat de 900 de oameni, de-a lungul proiectului lui Nicolae Ceaușescu Canalul Dunăre-Marea Neagră, care a semnat condamnarea la moarte a mii de persoane. A existat până în 1988. Într-o singură noapte, sătenii au fost evacuați din case, în timp de buldozerele au îngropat întregul sat. Întreaga operațiune a fost finalizată în trei zile, lăsând în urmă doar cimitirul care încă mai există și astăzi. Lucrarea video urmărește

poveștile foștilor locuitori ai satului Straja, modul în care se raportează la evenimentele din 1988 și la viețile lor ulterioare. Până în prezent, pământul ilegal obținut nu a fost returnat proprietarilor de drept, o situație pe care artistul o consideră simptomatică pentru refuzul României de a-și asuma și negocia moștenirea sa comunistă.

Alexandra Croitoru, *Paris: A Photobook*, 3 volume, 26,5x20cm fiecare, exemplare unice, 2016

Proiectul **Alexandrei Croitoru** *Paris: A Photobook* trebuie considerat pe de o parte în relație cu tradiția publicațiilor de tip *photobook*, iar pe de altă parte ca reprezentând o meditație asupra rolului fotografiei atât în afara cât și în interiorul câmpului artistic actual, iar pe un plan mai personal, în contextul practicii sale artistice. Așteptările în legătură cu genul de publicație anunțată de titlul acestui proiect (așteptări ce au fost setate încă din anii 1950 de cărți precum *The Americans*, *Paris Mortel* sau *New York* realizate de Robert Frank, Johan van der Keuken sau William Klein) sunt deliberat înșelate, lucrarea folosind mai degrabă metodologia cărților de fotografie conceptuală realizate în anii '60-'70 de artiști precum Ed Ruscha sau John Baldessari. Volumele se compun din înșiruirea cronologică neselectivă a tuturor fotografiilor făcute timp de trei luni în timpul unei rezidențe desfășurate în 2013-2014 la Paris. Aceste fotografii, care nu au fost realizate și nici procesate ulterior în perspectiva publicării, înregistrează într-o proporție covârșitoare cărți consultate la Biblioteca Kandinsky a Centrului Pompidou ca parte a proiectului său de cercetare doctorală. Printre ele se inserează imagini realizate ca notițe pentru rememorarea ulterioară a unor situații, locuri sau obiecte, imagini turistice sau imagini care înregistrează momente din viața personală. Pe lângă calitățile lui de jurnal, proiectul evidențiază traseul Alexandrei Croitoru de la utilizarea fotografiei ca obiect artistic la utilizarea ei pentru a înregistra informații. În opinia sa, „această trecere de la producția estetică la producția de cunoaștere vorbește atât despre cultura contemporană, centrată pe text, cât și despre transformările profunde pe care le-a suferit munca artiștilor în perioada recentă. Nu în ultimul rând, proiectul discută critic și fenomenul fetișizării „cărților de fotograf” istorice, care în ultima vreme sunt din ce în ce mai des re-fotografiate și reproduse astfel încât accentul să cadă

pe forma și experiența parcurgerii cărții ca obiect mai mult decât pe informația care poate fi extrasă din conținutul în sine”.

Cartea fotografică *Fabrica Steaua Roșie* realizată de **Tatiana Fiodorova** între 2011 și 2014 reamintește și chestionează condiția fabricii de textile omonime din Moldova Sovietică, în care mama artistei a lucrat vreme de mai bine de 25 ani. Steaua Roșie a fost liderul industriei ușoare moldovenești în perioada sovietică. În perioada comunistă, fabrica avea optsprezece departamente, 240 brigăzi și 3855 muncitori. S-a închis în 1999 datorită imenselor datorii acumulate, și a fost declarată falimentară de Tribunalul Economic – o situație similară multor alte procese de dezindustrializare din perioada post-comunistă. Prin intermediul istoriei personale a mamei sale, artista reinterpretează rolul femeii și al muncii în contextul sovietic și post-sovietic. În proiectul Tatiane Fiodorova, hainele devin pretextul unei analize a spațiului social și al unei investigații a relațiilor dintre politicile corporale, cele de gen și condițiile de muncă. Fotografii ale hainelor produse în aceea perioadă sunt expuse în fragmente de peisaj, într-o nefamiliară manieră de prezentare care combină fotografia de modă cu documentul istoric. Absența oricărei figuri umane din aceste imagini alegorizează un trecut recent aproape uitat și invizibilele politici corporale asociate cu acesta. Piesele de vestimentație fotografiate devin fragmente materiale care întruchipează diferite promisiuni sociale și încorporează atât o cantitate semnificativă de muncă invizibilă cât și o anumită semiotică socială.

Tatiana Fiodorova, *Fabrica Steaua Roșie*, carte fotografică, 64 pagini, 2013 - 2014

Lucrarea video *European Clothing (Haine Europene)*, complementară proiectului fotografic, urmărește în manieră documentară, prin ochii unui observator invizibil, viața cotidiană din Moldova post-sovietică. Ochiul camerei instanțiază cu acuratețe factografică persistența acestor piese de vestimentație în mijlocul fluxului vieții urbane. Ironia titlului face aluzie atât la proiecțiile asociate cu discursul neo-colonial occidental cât și la maniera adesea exotizantă în care spațiul sovietic apare drept o reprezentare încărcată politic.

Recentul proiect *Besserabia and its inhabitants* (*Basarabia și locuitorii săi*) continuă cercetarea **Tatiane Fiodorova** asupra trecutului Basarabiei sovietice prin intermediul arhivei fotografice create de Vasili Lefter, tatăl artei. Cartea rezultată se folosește de acest material de arhivă și de ale sătenilor, prin intermediul cărora Fiodorova analizează în manieră artistică rolul țăranilor în contextul sovietic și post-sovietic. Aceștia sunt prezentați pe un fundal natural în ipostaze care acoperă o perioadă de timp ce se întinde din copilărie și până la maturitate. Caracterul instabil al acestei arhive se datorează subiectului reprezentat – astăzi, aproape o ficțiune cu caracter istoric. Fiodorova înregistrează urmele procesului lent prin intermediul căruia o realitate socială devine memorie colectivă. În contextul actual, conceptul tradițional de țăran este neclar; majoritatea celor care se puteau defini astfel au devenit fie locuitori urbani, fie muncitori emigranți. În ambele situații, satul a cunoscut o profundă redefinire prin intermediul delocalizării sale simbolice. Potrivit ultimelor rapoarte ale Centrului pentru Resursele Informațiilor de Stat, 50 de sate din Moldova au dispărut efectiv, având mai puțin de 40 de locuitori. Satele din Moldova dispar astfel datorită șomajului și al migrației populației către orașe și către occident.

Tatiana Fiodorova,
*Besserabia and its
Inhabitants*, Carte foto, alb-
negru, inkjet, 64 pagini pe
hârtie fotografică, 12
fotografii realizate de Lefter
Vasilii, alb-negru, 9 x 14 cm,
2016

Biografiile artiștilor:

Dan ACOSTIOAEI (n. 1974) este cadru didactic la Universitatea de Arte "George Enescu" din Iași, oraș în care trăiește și lucrează. Deține un doctorat în arte vizuale obținut în cadrul aceleiași universități. Lucrările sale se concentrează asupra modelelor identitare ale tranziției societății românești și asupra granițelor ideologice dintre sfera economică și condițiile producției artistice în estul Europei. Proiectele sale artistice au fost prezentate în expoziții precum „În vremuri de speranță și neliniște”, MNAC București, „Laughter and Forgetting”, Festivalul de artă *Bucharest Art Week*, București; „Few Were Happy with their Condition: Video and Photography in Romania”, Motorenhalle, Dresda; „Between Democracies 1989-2014 - Remembering, narrating and reimagining the past in Eastern & Central Europe and South Africa”, Constitution Hill, Johannesburg; MPRA The School of Kyiv, Bienala de la Kiev, „One Sixth of the Earth - Ecologies of Image”, MUSAC, Leon, „Transitland: videoart in Central and Eastern Europe 1989-2009”, Reina Sofia, Madrid, „Illuminations”, Level 2 Gallery, Tate Modern, Londra.

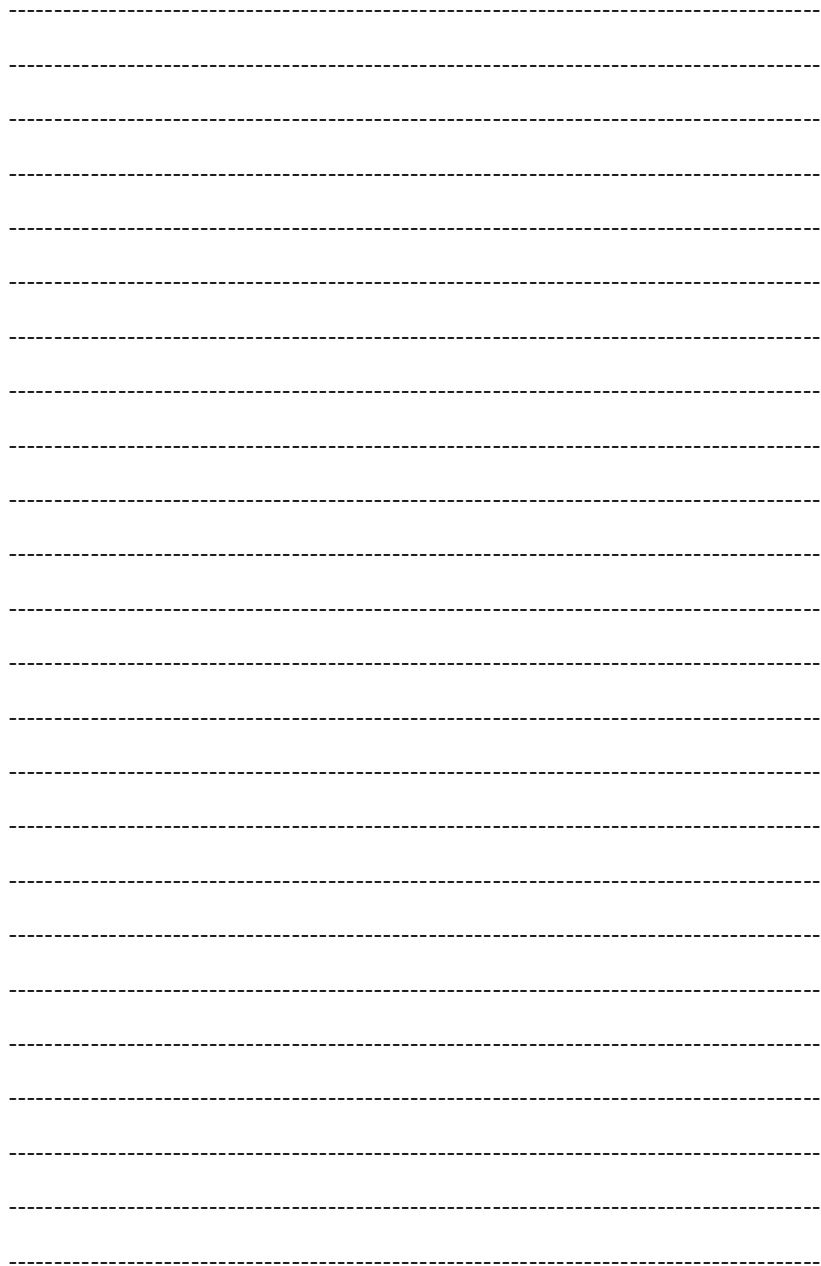
Tudor BRATU (n. 1977) lucrează ca artist și curator în București, România și Amsterdam, Olanda, unde este de asemenea stabilit. Este absolvent de filozofie și istoria artei al Universității din Amsterdam. De asemenea, a studiat fotografia la Gerrit Rietveld Academy din Amsterdam. Între 2014 și 2015 a fost director artistic la Chongqing Artists-in-Residence, Chongqing, China. A beneficiat de rezidențe de creație în Graz, Antwerp, Chișinău și Beijing, precum și la Rijksaademie van beeldende kunsten din Amsterdam. Lucrările sale, focalizate îndeosebi asupra practicii, esteticii și politicii documentarului, au fost prezentate în expoziții personale la Joey Ramone Gallery, Rotterdam, Lokaal 01, Antwerp, Blue Episode, Utrecht și PSWAR, Amsterdam și în expoziții de grup organizate de instituții precum: Club Electroputere, București, Salonul de Proiecte, MNAC București, Piano Etudes, Sao Paulo, Chongqing AiR, Chongqing, KunstHal 52, Den Helder, Berlin, KunstHal 52, Today Art Museum, Beijing, IMMA Irish Museum for Modern Art, Dublin, FOAM, Photography Museum Amsterdam și Bucharest Biennial, București.

Alexandra CROITORU (n. 1975) este un artist vizual care trăiește și lucrează în București, Romania. Din anul 1999 predă la departamentul Foto-Video al aceleiași instituții. Deține un doctorat obținut la UNArte București. Începând cu anul 2011 este co-curator al Salonului de proiecte, București. Proiectele sale de artă critică au fost prezentate în expoziții organizate de instituții precum: Kunsthalle Winterthur, MNAC Bucharest, tranzit.ro/Bucharest, Club Electroputere Craiova, MUMOK Vienna, Zacheta National Gallery of Art Warsaw, Stedhalle Zurich, Casino Luxembourg, Künstlerhaus Bethanien Berlin, Salon of the Museum of Contemporary Art Belgrade, Kunsthallen Nikolaj Copenhagen, Centre for Contemporary Art Plovdiv, Kunsthalle project space Vienna, Brukenthal Museum Sibiu, Le Musée d'Art Moderne, Saint-Etienne, Kunsthalle Athena, Bienala „Timișoara Art Encounters”, Timișoara, Bienala de la Haifa, Muzeum Sztuki, Łódź și Galeria Plan B, Cluj.

Tatiana FIODOROVA (n. 1976) trăiește și lucrează în Chișinău, Republica Moldova. Lucrează îndeosebi cu instalații, performance-uri, artă publică, video și cărți de artist. Lucrările sale au fost expuse la Festivalul de Fotografie de la Delhi; programul paralel al Bienalei de Artă Contemporană din Moscova (2015); Salonul de proiecte la Viennafair (2013); Bienala de la Berlin (2012); Bienala de Artă Contemporană din Moscova (2011); Periferic 8: Bienala Română de Artă Contemporană (2008); Muzeul Național de Artă Contemporană București; freiraum Q21 International; MuseumsQuartier din Vienna, Kalmar Art Museum; MOCAK Krakow, Neues Museum Weimar; Docks en Seine din Paris; Muzeul de Etnografie și Istorie Naturală din Chișinău și în galerii precum Karlín Studios din Praga; Zacheta Project Room din Varșovia; Anzenberger Gallery din Viena; Constitution Hill din Johannesburg; Galeria Arsenal din Białystok; Complexul Muzeal Național de Cultură și Artă "Mystetskyi Arsenal" din Kiev; Centrul de Cercetare a Culturii Vizuale și Politice din Kiev; «ЦЭХ» din Minsk, Welch School Galleries din Atlanta (USA); Centrul Garaj de Cultură Contemporană din Moscova; Galeria Short Cuts din Namur; WG KUNST din Amsterdam; Centrul M'ARS pentru Artă Contemporană din Moscova; Centrul Național de Artă Contemporană NCCA din Moscova; Universitatea Donau din Krems; Galeria Emil Filla din Ústí nad Labem; Galeria Zpatiu din Chișinău etc.

Bienala CAMERA PLUS este sprijinită financiar de Administrația Fondului Cultural Național, Institutul Francez din Iași, British Council Iași, Centrul Cultural German din Iași. Parteneri: Universitatea de Arte „George Enescu” Iași, U.A.P.R. Filiala Iași, Borderline Art Space, Muzeul Literaturii Române din Iași și Asociația 4Culture (WASP).

Website: www.c-f-c.ro/cameraplus

Facebook: www.facebook.com/CentruldeFotografieContemporana